

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomae Młodzianowski Poloni, Societatis Jesu,
Praelectionum Theologicarvm Tomus**

**Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682**

Punct. Dif. 2. Quodnam sit Objectu[m] materiale justitiæ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82973)

cas vincendo, tanquam impedimenta sui recti operis, quod præstare potest per alias à se virtutes.

Sub finem attingenda adhuc est doctrina Valg. quam habet, d. 85. n. 19. qui ait. Quamvis iustitia sit ad alterum, & respiciat bonum ad alterum, secundum rationem specificam illius, hoc non obstat, quo minus secundum eandem peculiarem & specificam rationem, respiciat aliquam passionem quam moderetur. Sed huic doctrinæ per hoc principium satisfieri potest. Quia quæcunque est ratio & taxa, quæ ostendat multiplicari virtutes, eadem ostendet non posse includi intra eandem virtutem moralem moderationem passionis, directe à se ponendam, & prosecutionem honestatis, nihil sensibile includentis.

Punctum Difficultatis 2.

Quodnam sit Objectum materiale Iustitiæ?

Iccet interdum pro eodem sumantur, Actio & Operatio, quod etiam notant Auctores ad 2. Eth. c. 6. Unde & in communi usu, bene dicitur, dari actiones immanentes, & dari operationes immanentes, interdum tamen non sumuntur pro eodem: dicimus enim tres v. g. operationes intellectus, sunt objectum Logicæ, & non dicimus tres actiones. Cæterum pro præfenti operatio & actio externa, pro eodem sumuntur. Sicut enim operatio, ex vi vocis videtur aliquid operari, & elaborare extra se, ita & actio externa: quæ ideo appellatur actio externa: quia ordinatur ad alterum; alter autem, externum est quid. Unde actio externa est, per quam venit in communionem vitæ, hoc est, v. g. restitutio, traditio, emptio, &c. *Hoc posito*

DICENDUM est. *Actiones externas esse objectum materiale proximum iustitiæ.* Conclusio continet plures partes. Primam, quod actiones externæ sunt objectum. Secundam, quod materiale. Tertiam, quod proximum.

Quoad Primam Partem. Probatur. Auct. S. Thomæ hic q. 58. a. 8. quæ respicit Auctoritatem Arist. 5. Eth. 1. Ubi agens de iustitia particulari, ejusque speciebus, meminit æquivalenter actionum externarum: quia meminit actionum, quibus venit in communionem vitæ. Unde dicit, *Iustitiæ particularis, jurisque ejus, quod ad ipsam attinet, una species est, quæ in distributionibus aut honoris, aut pecuniarum, aut cæterarum rerum consistit &c.* Altera quæ in communi hominum versatur.

PROBATUR 2. Ratione desumpta ex S. Thomæ citato. Vera est hæc propositio. Omne rectificabile per rationem, est objectum virtutis moralis, ut docet Arist. 2. Eth. c. 2. & 6. Ergo & aliquod rectificabile est objectum vir-

tutis moralis. Sed actiones externæ sunt rectificabiles per rationem. Ergo & illæ sunt objectum virtutis moralis, sed, non fortitudinis, nec temperantiæ: quia hæc versantur circa passionem. Ergo, sunt objectum iustitiæ. Hæc ratio S. Thomæ, proponi sic aliter potest.

Actio externa, quæ venit in communionem vitæ, qualis est datio, acceptio, emptio, venditio &c. similes, possunt bene vel malè fieri, ut probat experientia. Fundaturque ulterius hæc propositio in hoc principio: Quia, si hæc actiones semper bene fierent, non daretur furtum, seu acceptio mala. Si etiam semper malè fierent, restituens alienum, operaretur contra rationem, vel etiam is, qui non raperet alienum. Ergo eadem actiones possunt esse objectum alicujus virtutis. Probatur Conf. Quia si actiones, quæ possunt bene vel malè fieri, non essent objectum alicujus virtutis: hoc ipso non possent bene fieri: si enim bene fierent, bonum redderent facientem, sed si non essent objectum alicujus virtutis, bonum non redderent facientem; aliàs daretur ratio formalis virtutis sine virtute. Quod si hæc actiones sunt objectum alicujus virtutis. Ergo, sunt vel maxime objectum iustitiæ: quia fortitudo, & temperantia, nec emit, nec vendit. Confirmatur. Tum quia. Actio, quæ potest bene fieri, cum posset fieri malè, est objectum alicujus virtutis. Actio externa potest bene fieri, cum posset fieri malè. Ergo, actio externa est objectum alicujus virtutis. Minor probatur: quia si actio externa non posset bene fieri. Ergo, ex contradiatoriis utrumque esset falsum: falsa enim esset hæc propositio, furans benè facit, est enim dissonum naturæ rationali furari; falsa etiam esset hæc propositio. Non furans benè facit: quia actio externa quæ venit in communionem vitæ, qualis est actio non furandi, bonitatem nullam participat, nec benè fieri potest. Major probatur. Tum quia. Vel per virtutem posset benè fieri, vel sine virtute; si per virtutem, habetur intentum; si sine virtute. Ergo, & sine virtute & cum virtute: sine virtute ut tu dicis, cum virtute, ut probo. Quia cum virtute fieri nihil aliud est, quam benè fieri, ut ostendit inductio fundata in hoc principio: Quia fieri virtuosè, non est aliquid realiter super additum ipsi benè fieri. Ergo, si benè fit sine virtute, benè fit cum virtute. Cum virtus sit ipsum benè fieri, quod tunc habetur. Et hæc dicta sunt ad probandum, quod actio externa sit objectum alicujus virtutis. Postea, subsumitur: Sed non est objectum alicujus alius virtutis moralis cardinalis, quàm iustitiæ, quod probatur. Quia sola iustitia est virtus ad alterum, ut supra probatum. Ergo. Actio externa, solius illius, erit objectum:

* C 3

quia

R. P.
TH. MILOD
J. J. J. J. J.
Tom 3. e. 4.
D. VI
G

quia ipsa etiam dicit, esse ad alterum. Idem Subsumptum inductio virtutum reliquarum ostendit, quæ non attendunt ad actiones externas, ut commutationes venditiones &c. similia.

PROBATUR 3. Passiones sunt objectum virtutis. Ergo & actiones externæ erunt objectum virtutis. Sed non alius, quam iustitiæ. Ergo. Antecedens probatur: quia aliàs nulla esset fortitudo, nulla temperantia: non haberent enim materiam, cui conjungerent suum formale; nemoque beneficus Passionibus uteretur: quia hoc ipso illæ essent objectum materiale virtutis: sicut operationes intellectus, quia illis conjungitur formale Logicæ, sunt objectum materiale Logicæ. Consequentia iisdem rationibus probatur. Quia aliàs nulla esset virtus versans circa actiones externas: non enim essent materia, cui conjungeret suum formale aliqua virtus; nemoque bonam poneret actionem externam; aliàs hoc ipso essent illæ actiones objectum virtutis. Non potest autem dici neminem posse ponere actionem externam bonam, aliàs utraque contradictoria moralis falsa esset, ut urgebatur supra; reddensque alienum, non operaretur bene. Subsumptum principale probatur. Quia universali divisione, motus voluntatis dividuntur in motus ad alterum, & in motus in ordine ad se. Ergo cum motus in ordine ad se, sive illi sint irascibilis, sive concupiscibilis sint objectum materiale fortitudinis & temperantiæ; motus ad alterum seu actiones externæ, debent spectare ad iustitiam: quia nulla est jam alia reperibilis cardinalis virtus spectans ad voluntatem, præter iustitiam; & tamen ex probatis etiam illæ debent spectare ad aliquam virtutem.

Quoad secundam Partem. Quod scilicet, actiones externæ, sint objectum materiale iustitiæ, probatur, ex proportionem ad materiam, ob quam aliquod objectum dicitur materiale. Quod enim se habet sicut materia, id, est indifferens, ut fiat bene vel male; sicut materia est indifferens ad formas; & sicut sine forma non est constitutum ens in certa specie sibi debita; ita & materiale objectum iustitiæ, sine formali iustitiæ non est in specie sibi debita. Jam autem, ut dixi, sic se habet actio externa.

Quoad Tertiam Partem. Quod scilicet, actiones externæ sint objectum immediatum. Ratio est; quia nullum potest immediatius assignari objectum, vel enim hoc esset actus imperans ipsam actionem externam, & hoc non. Tum quia, objectum materiale iustitiæ debet in omni actione iustitiali reperiri, quomodo enim esset sine sua materia: sicut alia etiam requirentia materiam, sine sua materia esse non possunt. Et tamen ponitur sæpe actio externa, sine ullo actu imperato, per solum directum. Tum quia. Hic quaeritur de materiali objecto necessario, & indispensabiliter requisito; tales autem non sunt actus illi imperantes: nam impossibili omni

imperio, solis venditionibus, & emptionibus, commutationibus, restitutionibus &c. sufficienter veniretur in communionem vitæ, æqualitasque conjungi illis posset requisita ad iustitiam. Non etiam objectum materiale immediatius iustitiæ, sunt ipsæ res. Tum quia. In habitibus, qui non relinquunt post se opus, & ad motus attendunt, operationes ipsæ, sunt objectum immediatum, mediatum verò objecta operationum. Sic v.g. Prudentia immediatè attendit ad operationes secundum rectæ rationis dictamen hic & nunc ponibiles; mediatè autem non nisi ad objecta illarum operationum. Fortitudo immediatè attendit ad resistantiam adversis, mediatè autem ad ipsa adversa. Logica attendit ad operationes intellectus, mediatè ad res ipsas, & sic de reliquis. Dixi, de habitibus non relinquentibus post se opus. Nam sutoria immediatè fortassis circa calcem versatur, & non nisi per attributionem circa factiones suendi. Tum quia, non nisi mediantibus actionibus externis, versatur iustitia circa ipsas res: non nisi enim mediante necessario datione centum, venit per centum in communionem vitæ. Ergo apparet immediatius ipsas actiones, esse objectum ejusdem.

Tum quia. Illud est immediatum objectum, cui conjungi potest immediatè ratio formalis iustitiæ. Sed tales sunt actiones externæ: quia ante positionem ipsarum rerum, jam ipsa datio, pro illo priori saltem rationis, habet formale iustitiæ.

Cum hoc tamen stat, quod etiam res ipsæ sint objectum, saltem remotum, iustitiæ. Ratio. Quia actio externa habet connexionem cum ipsis rebus. Ergo non poterit attingi, quin etiam suo modo attingatur ipsa res; & sic non potest habere quisquam volitionem reddendi equi, nisi ipsummet attingendo equum.

Punctum Difficultatis 3.

Solvuntur Objectiones.

OBJICITUR 1. Volitio potius actionis externæ est objectum iustitiæ. Ergo, non actio externa. Anteced. probatur. Quia imprimis etiam volitio illa potest participare formale iustitiæ, haberi que ex motivo honestatis iustitialis. Ex altera parte per prius ponitur volitio actionis externæ, quàm actio externa. Accedit, quod talis sit antecessio, quæ antecedit volitio ipsam actionem externam; ut videatur sola formaliter posse primò per se participare honestatem iustitiæ. Quod probatur. Quia honestas primò per se iustitiæ, est honestas libera; sola autem volitio actionis externæ, est libera: quia sola est imperans; actus autem imperatus, non habet primò per se libertatem, est enim liber, ex suppositione imperii liberi. Ergo, nec primò per se honestatem.

RESPON-